

Вищесказане дозволяє зробити висновок, що навчання студентів немовних спеціальностей професійно-орієнтованого читання є актуальним завданням. Володіння вміннями професійно-орієнтованого читання, з одного боку, сприяє вдосконаленню комунікативної компетенції, а з іншого – дозволяє задовольнити професійні потреби фахівців, надаючи їм можливість в майбутньому самостійно здобувати знання за допомогою іноземної мови.

Література

1. Тажетдинова Н. С., Коровина И. М. Обучение чтению научно-технической литературы в неязыковом вузе. *Альманах современной науки и образования*. Тамбов : 2012. № 1(56). С. 121–124.

2. Фоломкина С. К. Обучение чтению на иностранном языке в неязыковом вузе. М. : Высшая школа, 2005. 255 с.

УДК 81'342:81'243

НАБУТТЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІ В СИСТЕМІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

О. Харитонова

Комунікативний підхід до навчання мови безпосереднім чином стосується проблеми формування навичок усного та писемного мовлення, читання та аудіювання.

Уміння адекватно спілкуватись тією чи іншою мовою передбачає природне поєднання відповідних навичок. Уміння розуміти те, що кажуть інші, є невід'ємним і дуже важливим компонентом комунікативного вміння.

Одним із найважливіших чинників успішної комунікації є коректна вимова.

При навчанні вимови іноземною мовою беззаперечно правильним є звернення до трьох фундаментальних понять: мова, культура, ідентичність.

Таким чином, коли йдеться про викладання специфічних мовних аспектів, таких як фонетика, потрібно брати до уваги культурні звички тих, хто навчається. Це стосується сприйняття іншомовної вимови і ставлення до неї, адже її набуття пов'язане зі зміною артикуляційних і ритмічних звичок, що викликає певні труднощі і може сприйматись як вторгнення у сферу особистості (Abry D. et Veldeman-Abry J. (2007) с. 112).

Навчання вимові включає не тільки специфічні лінгвістичні знання, необхідні для оволодіння фонетичною компетенцією, але й особливу увагу до емоційних факторів студентів.

Лінгвістичні знання стосуються таких аспектів, як артикуляція нових звуків або відомих звуків, що артикулюються інакше, а також формування мелодики фрази або мовного ритму. Відомо, що погана вимова чи неправильний ритм можуть завадити спілкуванню, або навіть його унеможливити. Врахування емоційних факторів студентів стосується їх мотивації, їх особистості та їх уявлень про іноземну мову.

Сподівання, очікування, що базуються на цих трьох факторах, впливають на успішність навчання. У даному випадку, на мовному факультеті, все залежить від мети, що ставлять перед собою студенти, інакше кажучи, від їхньої вмотивованості до вивчення іноземної мови.

За моделлю трьох типів мотивації Шумана людина, що вивчає іноземну мову, може поводитись трьома різними способами.

По-перше, це може бути бажання відчувати себе соціально інтегрованим у культуру (інтегративна мотивація), по-друге, бажання влитися у суспільство, не відрізнятись від носіїв

мови (асиміляційна мотивація), по-третє, це може бути конкретна мета, пов'язана з професійною діяльністю. Наприклад, бажання актора чи співака якісно відтворити текст іноземною мовою. Така мотивація називається інструментальною (Schumann J.H. (1975) с. 380).

Всі ці три типи мотивації, описані Шуманом, є позитивними. Але трапляється і четвертий тип поведінки, що характеризується відсутністю мотивації. Це може пояснюватись упередженнями, пов'язаними із ставленням до вимови, що йде з сім'ї, оточення однолітків або обумовлене певними логопедичними вадами.

Відсутність мотивації також може пояснюватись невпевненістю в собі, страхом публічно невірно відтворювати іншомовні звуки або неправильно інтонувати.

Тому для викладача важливо поширювати лінгвістичні знання, не нехтуючи при цьому психоемоційним станом студента.

Вивчати вимову іноземної мови для новачка означає прийняти багато змін: змінити артикуляційні рухи (автоматичні, спонтанні, несвідомі рухи), працювати над новими комбінаціями артикуляційних жестів і, нарешті, почути ритм, відтворити його, позбувшись ритму власної мови.

З метою розвитку фонематичного слуху використовують фонетичні вправи, записані переважно носіями мови, які поєднують з багаторазовою імітацією. Велику кількість таких вправ пропонує підручник з фонетики для початкового рівня Charliac Lucie (2003) *Phonétique progressive du français*. Paris.: CLE International. Також вивчають фонетичні правила, характерні для певної іноземної мови. У французькій мові це зв'язування, голосове зв'язування, злиття, розмикання, назалізація, випадіння голосних, довгота голосних звуків, особливості читання дифтонгів та диграфів, грасований звук р, наголос у слові та інтонаційних наголос у фразі (Попова І. Н., Казакова Ж. А., Ковальчук Г. М. (2009) сс. 9–22).

Отже, формування доброго фонематичного слуху та засвоєння мовного ритму, успішне відтворення звуків мови, слів та правильне іншомовне інтонування сприяють успіху при формуванні інших мовленнєвих компетенцій, покращують мотивацію до вивчення мови, нівелюють страх говорити.

Література

1. Попова І. Н., Казакова Ж. А., Ковальчук Г. М. Підручник французької мови. М. : ООО Нестор Академик, 2009. 576 с.
2. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземної мови у середній школі. Київ.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Abry D. et Veldeman-Abry J. (2007) *La phonétique: audition, prononciation, correction*, collections Techniques et pratiques de classes, Paris, CLE International. P. 164
4. Charliac Lucie (2003) *Phonétique progressive du français*. Paris : CLE International. 127 p.
5. Schumann J. H. (1975) «Research on the acculturation model for second language acquisition». *Journal of multilingual and multicultural development*, 7. P. 379–392.